

N:o 46.

Af herr **V. L. Moll**, om tillägg till 50 § reglementet för riksgäldskontoret.

Såsom af årsredogörelserna för riksgäldskontorets ställning framgår, har kontoret under de senaste åren haft betydande kassareserver stående hos utländska banker och bankirer. Vidmakthållandet af dylika reserver är af stor betydelse ej blott för kontoret själf utan för den allmänna finansiella ställningen i riket.

Under brydsamma finansiella förhållanden, exempelvis under en penningkris, skulle kontoret med dylika reserver till hands, utan att behöfva anlita en redan förut ansträngd penningmarknad, kunna fullgöra sina egna utländska annuitetslikvider, hvarjämte kontoret kunde i fall af nöd genom att ställa större eller mindre del af sina utländska behållningar till riksbankens förfogande underlätta bankens bemödanden att lindra krisens verkningar.

Af än större betydelse skulle emellertid fördelen af tillräckliga kassareserver i utlandet vara, därest utbetalning ifrågakomme af de enligt 25 och 26 §§ i reglementet för riksgäldskontoret på kontoret anvisade kreditivsummorna.

Till bestridande af utbetalningar af kreditiven skola enligt 27 § i reglementet verkets disponibla tillgångar begagnas och, i fall dessa icke äro tillräckliga, de därutöfver erforderliga medlen af riksgäldskontoret upplånas mot kontorets obligationer.

Sådana förhållanden kunna emellertid tänkas inträda, att kreditivsummornas anskaffande skulle möta stora svårigheter, därest ej lämpliga anordningar äro på förhand träffade. Hvad särskildt angår det s. k. stora kreditivet, äro, så länge dylika anordningar saknas, svårigheter vid dess

eventuellt inträffande användning icke blott någonting, som möjligen kan inträffa, utan någonting, som ovillkorligen kommer att inträffa. Under förhållanden, sådana som förutsättas för anlåtande af nämnda kreditiv, kommer den inhemska penningmarknaden alltid att befinna sig i ett tillstånd af stark spänning. Om riksgäldskontoret då ägde till sitt förfogande erforderliga reserver i utlandet, kunde kontoret genom att ställa dessa medel till riksbankens disposition lindra den rådande spänningen, i stället för att kontoret, i saknad af tillräckliga utländska tillgodohafvanden, skulle nödgas antingen att ur den inhemska penningmarknaden indraga eventuellt därstädes placerade medel, hvarigenom spänningen blefve ytterligare tillspetsad, eller ock att försälja obligationer, hvilket endast med svårighet och i hvarje fall blott på mycket betungande villkor skulle kunna ske.

Möjligheten för riksgäldskontoret att under de senaste åren hålla så betydande belopp stående i utlandet, har i hufvudsaklig mån varit beroende därpå, att så stora belopp inestått hos riksgäldskontoret till förvaltning för statskontorets räkning.

Följande siffror visa dels hos riksgäldskontoret för statskontorets räkning inestående medel, dels riksgäldskontorets utländska kassareserver (fordran hos utländska banker och bankirer m. m.) vid slutet af följande år:

Statskontorets medel:		Utländska kassareserver:	
1895	kronor 5,600,000.	kronor	2,513,000.
1896	» 16,400,000.	»	2,062,000.
1897	» 30,000,000.	»	8,177,000.
1898	» 43,000,000.	»	6,795,000.
1899	» 50,000,000.	»	19,110,000.
1900	» 45,000,000.	»	26,159,000.
1901	» 26,000,000.	»	24,226,000.
1902	» 17,000,000.	»	19,624,000.
1903	» —	»	14,132,000.

De stora statsöfverskottens tid torde för denna gång kunna anses vara förbi. Om öfverskotten förvandlas i brist och riksgäldskontoret, i stället för att af statskontoret mottaga medel till förvaltning, nödgades att, såsom före den nu ändade öfverskottsperioden ofta skett, förskjuta statskontoret medel, kunde det för riksgäldskontoret bli omöjligt att hos utländska banker och bankirer bibehålla stående afsevärda belopp.

Till förekommande af häraf uppstående olägenheter, hvilka kunna blifva af olycksdiger betydelse, torde icke gifvas mer än en utväg: meddelande åt riksgäldskontoret af rätt att för vidmakthållande af tillräckliga utländska kassareserver upplåna erforderliga medel mot kontorets obligationer. Beloppet af nämnda medel torde lämpligen kunna fastställas till högst 15,000,000 kronor.

Då förstklassiga utländska statsobligationer såsom kassareserv äro i det närmaste likställda med fordringar hos banker och bankirer, torde riksgäldskontoret böra vara berättigadt att placera en del af ifrågavarande medel i dylika statsobligationer.

Om riksgäldskontoret af den allmänna finansiella ställningen i landet funne sig manadt att tillfälligtvis indraga någon del af sina utländska behållningar, bör gifvetvis hvad sålunda indragits snarast möjligt åter till utlandet öfverföras.

Med anledning af hvad sålunda anfördt blifvit, tillåter jag mig vördsam samt hemställa,

att Riksdagen ville besluta ett så lydande tillägg till 50 § i reglementet för riksgäldskontoret:

För vidmakthållande af tillräckliga kassareserver i utlandet äger riksgäldskontoret att genom försäljning af statsobligationer till erforderligt belopp upplåna högst 15,000,000 kronor, börande de medel, som för sådant ändamål blifvit anskaffade, vara placerade antingen i utländska statsobligationer eller hos utländska banker och bankirer. Därest fullmäktige finna nödigt att, för fullgörandet af riksgäldskontoret åliggande utbetalningar eller för annat tillfälligt ändamål, till landet indraga någon del af dessa medel, bör hvad sålunda indragits ånyo placeras i utlandet, så snart förhållandena sådant medgifva.

Därest vederbörande utskott gillar motionens syfte men finner den föreslagna formuleringen otillfredsställande, anhålles vördsamt, att utskottet ville föreslå annan formulering.

Stockholm den 27 januari 1904.

Victor Moll.